

Lesekroken

Undervisningsopplegg til artikkelen
«Vegetarkrokodillene»

Les uten brødtekst

Av: **TUVA BJØRKVOLD**

– Forfatter, ressurslærer for Nysgjerriger og førsteamanuensis ved OsloMet

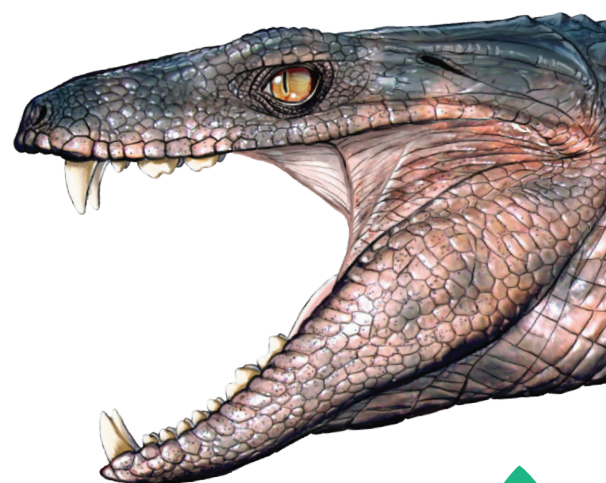
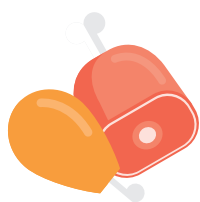
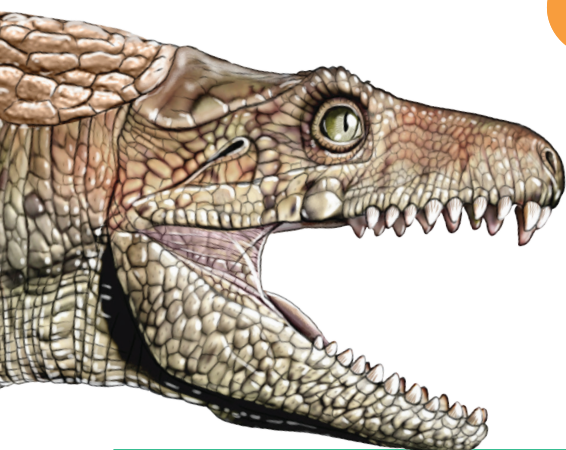
ET KJENNETEGN VED sakprosa, og kanskje særlig populærvitenskapelig sakprosa, er bruk av mange modaliteter eller uttryksmåter. Vi får da multimodale eller sammensatte tekster. I artikkelen «Vegetarkrokodillene» brukes modalitetene overskrift, underoverskrift, ingress, brødtekst, forskjellig farge på verbalteksten, kursivert tekst, illustrasjoner, piler, fotografi, dataanimasjon, bildetekst, faktaboksramme, polaroidbilderamme, bakgrunnsfarge, symbol for opp og symbol for at teksten er ferdig. Disse fungerer i et samspill for å formidle innholdet.

I mange tilfeller får leseren mye av informasjonen i andre modaliteter enn brødteksten, det vil si den skrevne teksten, utenom overskriftene. Likevel er det mange lesere som går rett i gang med å lese brødteksten, enda denne ofte er det vanskeligste å lese. Skriften er liten, det er krevende ord og sammenhengende tekst. Selv om en opp-

fordrer til å lese overskrifter og se på bilder, begynner mange automatisk på brødteksten likevel. Derfor skal elevene denne gangen få teksten uten brødtekst og prøve å gjette seg til så mye som mulig av innholdet ut fra den.

Del ut artikkelen uten verbaltekst der bakgrunnen bare er grønn. La elevene først studere bildene. Hva ser de? Hva tror de artikkelen handler om? Hva er tegnet, hva tror dere om artikkelen nå? La deretter elevene snu arket og få artikkelen med overskrifter og bildetekst. Les betegnelsen på krokodillene, hva tror dere artikkelen handler om?

Til slutt, les overskrifter, og prøv å lage en muntlig artikkel ut fra det. I en muntlig artikkel snakker elevene om innholdet på en saklig måte, med mye informasjon. Det skal ikke være en fortelling.

Lesekroken

Oppgaver til artikkelen «Vegetarkrokodillene»

Av: **TUVA BJØRKVOLD**

1 Hva vet dere om dyret på midtsideplakaten? Jobb sammen to og to

a Hva ser dere på bildet?

b Hvilket dyr er det?

c Hva vet dere om matvanene til dette dyret?

2 Les alt som står om bilder og illustrasjoner

Snakk sammen to til tre

a Se på bilder og illustrasjoner. Hva ser dere, og hva tror dere teksten handler om?

b Les overskrifter, underoverskrifter og bildeteksten. Hva mer vet dere nå?

c Lag en muntlig artikkel sammen, der dere får med all informasjonen dere finner uten å lese skriften.

3 Detektivlesing

a Hvordan er tennene til en planteetende krokodille sammenliknet med en kjøtteter?

b Hvor lenge varte dinosaurenes tidsalder?

c Hva heter «utdødd krokodille» på latin, det språket som brukes til å gi internasjonale navn til blant annet planter og dyr?

